

Motion till riksdagen 2021/22:4145

av **Daniel Bäckström m.fl. (C)**

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2022 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

För att säkerställa den förmågehöjning som ett ändrat säkerhetspolitiskt läge kräver är det centralt att helheten i Totalförsvarspropositionen 2021–2025 genomförs. Hela krigsorganisationen ska vara färdigorganiserad senast 2030 i enlighet med Försvarsberedningens förslag i Värnkraft (Ds 2019:8). Försvarsanslagen behöver öka gradvis till 2 procent av BNP till år 2030, i linje med Försvarsberedningens uppskattning. Det finns en förväntan hos våra samarbetsländer att Sverige ska göra denna ambitionshöjning, och den är absolut nödvändig för att utveckla svensk försvarsförmåga utifrån den försämrade omvärldskontext vi lever i. Det är inte minst en trovärdighetsfråga. Därför är det viktigt att helheten i Försvarsberedningens förslag i Värnkraft genomförs fram till och med 2030.

De åtgärder som ska vidtas, inklusive den ekonomiska planeringsramen, ska säkerställa att detta är möjligt fram till 2030. Det är en avsevärd och nödvändig ambitionshöjning jämfört med dagens situation, som i sig är en ambitionshöjning jämfört med föregående försvarsinriktningsperiod där ytterligare medel dessutom tillfördes under perioden. Centerpartiet har som en del först av försvarsgruppen (2015–2018), bestående av regeringen, Centerpartiet, Moderaterna och Kristdemokraterna (del av perioden), och sedan som samarbetsparti till regeringen tillsammans med Liberalerna mellan 2019 och 2021 haft en avgörande roll för att säkerställa dessa ekonomiska förstärkningar. Försvarets förmågehöjning är nödvändig och viktig. Nu behöver de beslut som fattats genomföras kommande år och regeringen behöver säkerställa att dess styrning leder mot fattade beslut.

I totalförvarspropositionen, som Centerpartiet förhandlade fram med regeringen och Liberalerna och som beslutades av riksdagen i december 2020, finns åtgärder definierade som ska genomföras för att helheten av Värnkraft ska uppnås men som inte har rymts inom befintlig ekonomisk ram fram till 2025. Det är viktigt att dessa genomförs och att mer pengar tillförs för att möjliggöra det åren direkt därefter. Den beslutade kontrollstationen 2023 är viktig i det arbetet. Därtill blir kommande försvarsberedning viktig för att ytterligare blicka framåt och fortsatt höja ambitionsnivån, inte minst inom armén. De fördyringar som aviserats för de nya ubåtarna och Gripenplanen ska inte få urholka satsningarna på armén. Objektsramar, som på regeringens förslag fastställs av riksdagen, ska införas för stridsflygförmågan och undervattensförmågan. Det är viktigt att Försvarsmakten och övriga myndigheter i det militära försvaret arbetar utifrån principen utformning i enlighet med avdelad ekonomi, det som på engelska benämns *design to cost*. Det innebär att anskaffning av materiel såväl som förbandsverksamheten måste anpassas efter tillgängliga medel, till exempel när det kommer till volym och kravspecifikationer. Över tid behöver också cybersäkerheten stärkas ytterligare, inom Försvarsmakten och resten av samhället, på bredden och spetsen.

Med ett förändrat säkerhetspolitiskt läge behöver inte bara mer pengar tillföras, utan mer måste också göras för att fördjupa och utveckla Sveriges försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten. I grunden vill Centerpartiet att Sverige blir medlem i Nato. Men att anta en Natooption i den svenska säkerhetspolitiska linjen skulle också stärka det svensk-finska samarbetet och den option som Finland redan har. Tillsammans höjer vi trösklarna för en angripare genom stärkt gemensam säkerhet och förstärkt handlingsfrihet. Sverige bör därför anta en Natooption i sin säkerhetspolitiska linje. Därtill är det viktigt att Sverige fortsätter att bedriva och utveckla operativ planering med fler länder än Finland.

Krisberedskap och civilt försvar

Centerpartiet förhandlade inom ramen för det så kallade januariavtalet, och det därtill hörande budgetsamarbetet med regeringen, om utvecklingen av totalförsvaret och det civila försvaret som en del av försvarsbeslutet 2021–2025. Vi står bakom de ekonomiska förstärkningar som gjorts på 4,2 miljarder kronor för det civila försvaret fram till 2025. Vi står bakom beslutet, men det betyder inte att det inte finns mer att göra för att utveckla svensk beredskap, nu och på sikt. Centerpartiet kommer fortsatt att driva och prioritera frågor kring förnödenhetsförsörjning, samarbete med näringslivet, att ta vara på och stärka motståndskraften i samhället genom de gröna näringarna och ett hållbarhetsperspektiv. Centerpartiet kommer fortsätta att driva på för att nödvändiga förändringar kommer på plats och att de beslut som redan fattats av riksdagen får genomslag och blir verklighet. När ökade krav ställs på kommuner och regioner behöver finansieringsprincipen fortsatt få genomslag, något som i denna budgetmotion kommer till uttryck genom förslag om höjda anslag ämnade att kanaliseras till kommunsektorn.

Förslag till anslagsfördelning

Tabell 1 Centerpartiets förslag till anslag för 2022 för utgiftsområde 6 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag, tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	44 207 502	20 000
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	1 476 513	±0
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	19 802 213	±0
1:4 Forskning och teknikutveckling	831 905	±0
1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	11 463	±0
1:6 Totalförsvarets plikt- och provningsverk	333 842	±0
1:7 Officersutbildning m.m.	262 289	±0
1:8 Försvarets radioanstalt	1 551 762	±0
1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut	241 697	±0
1:10 Nämnder m.m.	6 986	±0
1:11 Försvarets materielverk	2 104 280	±0
1:12 Försvarsunderrättelsedomstolen	10 874	±0
2:1 Kustbevakningen	1 395 048	44 000
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	521 850	100 000
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	27 580	±0
2:4 Krisberedskap	1 273 788	200 000
2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	401 671	±0
2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 428 916	±0
2:7 Statens haverikommission	57 728	5 000
2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar	103 000	±0
2:9 Rakel Generation 2	67 000	±0
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	407 892	±0
Summa	76 525 799	369 000

Tabell 2 Centerpartiets förslag till anslag för 2022 till 2024 för utgiftsområde 6 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag, miljoner kronor

	Avvikelse från regeringen		
	2022	2023	2024
Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap			
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	20	20	20
2:1 Kustbevakningen	44	44	44
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	100	100	100
2:4 Krisberedskap	200	200	200
2:7 Statens haverikommission	5	5	5
Summa	369	369	369

Centerpartiets överväganden

Centerpartiet föreslår, i enlighet med vad som föreslogs i SOU 2019:11 Biojet för flyget, att biojetbränsle upphandlas motsvarande bränsleförbrukningen inom statsflyget. Detta bedöms kosta cirka 20 miljoner kronor per år. För att möjliggöra detta föreslås anslag 1:1 öka med 20 miljoner kronor år 2022. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 20 miljoner kronor per år 2023–2024.

Anslag 2:1 föreslås öka med 44 miljoner kronor år 2022. Det innebär att Kustbevakningen, givet de förstärkningar som föreslås i budgetpropositionen för 2022, tillförs de resurser som myndigheten bedömt att den behöver i sitt budgetunderlag för åren 2022–2024. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 44 miljoner kronor per år 2023–2024. Centerpartiet vill dock framhålla att de förstärkningar som föreslås i budgetpropositionen för år 2022 primärt bör användas för den inriktning som myndigheten själv föreslår i sitt budgetunderlag, snarare än till de specifika områden som regeringen föreslår. Kustbevakningen behöver fler anställda och bättre materiel samt fokusera på sin kärnverksamhet.

Anslag 2:2 föreslås öka med 100 miljoner kronor år 2022 för att förstärka arbetet med klimatanpassning. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 100 miljoner kronor per år 2023–2024.

Anslag 2:4 föreslås öka med 200 miljoner kronor år 2022. Detta för att kompensera kommunerna för den ökade arbetsbörda och det utökade ansvar som de ålagts i samband med de satsningar på civilt försvar som gjordes i budgetpropositionen för 2021. Pengarna bör således kanaliseras till kommunsektorn för att täcka dessa ökade kostnader. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 200 miljoner kronor per år 2023–2024.

Anslag 2:7 föreslås öka med 5 miljoner kronor år 2022. Förstärkningen syftar till att stärka Haverikommissionen och möjliggöra ett utvidgat uppdrag att också analysera allvarliga och skadliga it-relaterade haverier. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 5 miljoner kronor per år 2023–2024.

Daniel Bäckström (C)

Lars Thomsson (C)

Mikael Larsson (C)

Linda Modig (C)